

Het huwelijk

niet langer heilig in de
kerk?

Het huwelijk

niet langer heilig in de kerk?

Een verdwijnend beeld?

Tot voor kort was binnen de gemeente van Christus het huwelijk een heilige zaak en niet compleet zonder de trouwdienst in de kerk! Nu lijkt dit, onder meer door het accepteren van andere samenlevingsvormen, niet langer het geval.

Wie vertrouwd is met het evangelie van Johannes, die zal weten dat het begin van de tekenen die Jezus gedaan heeft, direct verbonden was met een bruiloft - de bruiloft te Kana. Deze geschiedenis vinden we opgetekend in Johannes 2:1-11. Centraal in deze opgetekende gebeurtenis is het wonder dat Jezus water in wijn veranderde. Juist het slot van het laatste vers van die perikoop heeft ons daarbij veel te zeggen: *Hij heeft zijn heerlijkheid geopenbaard en zijn discipelen geloofden in Hem.*

Is het toeval dat Jezus zijn bediening met dit wonder begon? Hebben zijn discipelen vandaag (nog) enig idee wat bedoeld wordt met de 'geopenbaarde heerlijkheid' waarover Jezus sprak? Daarbij mag, gelet op het veranderende zicht op het huwelijk in de kerk, de vraag worden gesteld: zal Hij nog *het* geloof vinden als Hij terugkomt. Immers, geloven zijn discipelen nog in Hem als het gaat om de bedoeling van dit wonder?

O zeker er wordt, als het onverhoopt toch tot een huwelijk komt, wel degelijk nog steeds bij voorkeur in de kerk getrouwd. Wat heet, zelfs over andere samenlevingsvormen dan het geijkte patroon van man en vrouw willen de betreffende partners wat graag een zegen vragen en intussen wordt er aan dat verzoek in menig geloofsgemeenschap zonder aarzelen gehoor gegeven.

Maar deze ontwikkelingen roepen bij veel christenen (terecht) onherroepelijk(e) vragen op. Daarnaast vragen de veranderingen tenminste Bijbelse onderbouwing. De belangrijkste vraag daarbij die een doordacht en overwogen antwoord verdient, is de volgende: Weet de kerk nog wat het huwelijk bedoelt? Kent de gemeente van Christus (nog) de inhoud en betekenis van de geopenbaarde heerlijkheid in het eerste wonder van Jezus? Gelooft ze daar nog in?

Niet alleen in de reguliere kerken zien we veranderingen in de opvattingen rond het huwelijk. De ontwikkelingen raken ook de orthodoxe en evangelische kring.

Het Nederlands dagblad maakte niet alleen al eerder melding van veranderingen ten aanzien van de opvattingen rond het huwelijk binnen evangelische kring, eind vorig jaar vroeg zij met de publicatie van een gehouden onderzoek/enquete op het 'gereformeerd orthodoxe' erf nadrukkelijk aandacht voor aantoonbare veranderingen in denken en handelen binnen deze geloofsgemeenschappen. De publicatie werd zelfs aanleiding voor de Academie Social Art & Theologie van de Gereformeerde Hogeschool te Zwolle om op 16 januari van dit jaar aan dit fenomeen een symposium te wijden onder de voor zich sprekende titel: *In de ban van de ring, over relaties en samenlevingsvormen binnen de kerkelijke gemeente.*

Binnen de middels de enquete van het ND benaderde kerkelijke gemeenschap is onmiskenbaar een verschuiving in het denken en het omgaan met het huwelijk gaande. Toch blijkt het, dat men het ideaal van het huwelijk desalniettemin graag hoog wil blijven houden. Of dit streven reëel te noemen is?

De vraag die het genoemde symposium alsook het resultaat van het onderzoek namelijk onvermijdelijk oproept is, of er binnen heel de christelijke gemeenschap als zodanig nog werkelijk Bijbels zicht is op de inhoud en betekenis van het huwelijk. Een daarmee samenhangende vraag is ,of men binnen de christelijke gemeente, ongeacht denominatie, nog oog heeft voor de ethische consequenties die een Bijbelse visie met zich meebrengt.

- Komt het huwelijk wel in de Bijbel voor?
- Waarom zou samenwonen niet mogen?
- Is omgang voor het huwelijk nu werkelijk zo erg?
- Zijn er geen gronden voor echtscheiding?
- Betekent eens scheiding nooit meer trouwen?
- Wijst de Bijbel seksueel gelijkgerichtheid zonder meer af?

Het symposium - foto RD

Gaan voor goud?

Jeanette de Korte

Staat tegenover 'in de ban van de ring' het 'gaan voor goud'? Zo ja, waarom dan? Of zou de bruid, de gemeente, tot in het huwelijk moeten leven dat er gegaan moet worden voor de Bruidegom, Christus? Dus, het huwelijk leven als metafoor.

Reacties op het onderzoek van het ND alsook op het symposium van de Gereformeerde Hogeschool konden niet uitblijven. In het Nederlands Dagblad kreeg Jeanette de Korte van de stichting Psycho Pastorale Toerusting en de Stichting Ruimte voor je Relatie al vlot na de publicatie van het onderzoek een platform om haar mening weer te geven. In een opinie stuk met als titel 'Overtuig jongeren van de meerwaarde van het huwelijk' roept ze op om voor goud te gaan.

De Korte voert op eigen wijze een pleidooi voor het huwelijk in een kerk die 'het ideaal van het huwelijk hoog [zal] willen houden', maar die tegelijk zal 'moeten accepteren dat samenwonen ook in de kerk een feit is'. Terwijl haar argumentatie om te gaan voor goud raketings scheert langs de in de Bijbel geopenbaarde 'bedoeling' en 'betekenis' van het huwelijk, komt de Korte helaas

niet verder dan te spreken over 'het uitnodigende doel van het huwelijk (zoals Christus met Zijn gemeente omgaat)', daarbij tekent ze aan, dat de betekenis daarvan wegraakt. Haar pleidooi voor het huwelijk lijkt te blijven steken in de constatering dat de 'oudere generatie', waartoe ze zich ook zelf rekent, 'blijkbaar (te) weinig [laat] zien dat het huwelijksleven met God de moeite waard is om gevierd te worden'.

Ze roept op om als gemeente de jongere generaties uit te dagen 'om te gaan voor goud, omdat zij (nog) niet zien wat zij verliezen als ze dat niet doen'. Maar gaat het God om niet veel meer in en met de metafoor van het huwelijk? Elk gesloten huwelijk is een verkondiging!

Is het alleen maar een zaak van gaan voor goud?

Verkondiging waarvan? Deze vraag brengt ons terug bij het eerste wonderteken dat Jezus verrichtte op de bruiloft te Kana, en door Johannes is omschreven als openbaring van Zijn heerlijkheid. Een openbaring die wel iets meer onthult dan alleen het 'uitnodigend doel van het huwelijk' zoals de Korte beschreef, al heeft die openbaring als boodschap wel degelijk een uitnodigend karakter - en wat voor één zelfs!

Hoe opmerkelijk, het spreken door Johannes over 'openbaring' raakt diens laatste Bijbelboek met dezelfde benaming - Openbaring - waarin hij namens de verheerlijkte Christus als climax van de bediening van Jezus ook spreekt over een bruiloft: de bruiloft van het Lam (Openb. 19:6-10). Het wonderteken in Kana culmineert in deze bruiloft van het Lam. De getoonde heerlijkheid wordt gedeelde heerlijkheid. Johannes vraagt in de benoeming

van dit teken aandacht voor een onderwerp dat door Paulus 'mysterie' is genoemd (Ef. 5:32) en waarvan hij namens dezelfde verheerlijkte Christus heeft getuigd, terwijl hij sprak over een ontvangen 'openbaring' (o.a. Rom. 16:25).

Wanneer Paulus spreekt over 'mysterie' in Efeze 5 dan doelt hij op het huwelijk - de wonderlijke relatie verankerd in de scheppingsgeschiedenis (Gen. 2:24) - en noemt dit mysterie *mega* in het Grieks, *groot*. Een groot mysterie! Binnen al het spreken door Paulus over de ontvangen openbaring van het geheimenis, laat hij nadrukkelijk weten dat het gaat om een tot dan toe niet eerder onthulde zaak. Door profeten en engelen is naar Gods geheim gevorst, maar tevergeefs. In dit geheim komt Gods oorspronkelijke doel met de mens in relatie tot Christus tot uiting. Een doel van voor de grondlegging der wereld en in gang gezet met de woorden: *laat Ons mensen maken naar Ons beeld, als onze gelijkenis*

Het opmerkelijke feit dat in dit teken water in wijn veranderde, verwijst naar het inhoudelijke van het doel van de bediening van Jezus, die ook omschreven wordt met woorden als 'het Lam dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld'. Deze omschrijving doelt op het vergoten bloed waarvoor de wijn symbool staat.

Het christelijk huwelijk is dan ook meer dan alleen een verbintenis van een man en een vrouw voor het aangezicht van God (God als 'extra dimensie' (J. De Korte)). Het is een levend getuigenis van Gods doel in Christus met de mens. Hoe sprekend is dan de oproep in Hebreeën om het huwelijk in ere te houden en het bed onbezoodeld (Hebr.13:4).

Aan wie geeft de gemeente van God vandaag de eer?

(Gen. 1:26). Dr. C. Bouwma merkte als commentaar bij Johannes 2:11 ten aanzien van dit begin van de tekenen van Jezus op, dat hiermee 'de restauratie van het huwelijk' begon, 'dat door Satan met de eerste ingreep van de hel was verwoest in het Paradijs. De tweede Adam begon met de herstelling van wat de eerste had bedorven. Daardoor heeft Hij het huwelijk "geëerd met Zijn tegenwoordigheid, giften en wondertekenen"'.

Door het huwelijk als een afgod hoog te houden, houd je allerlei patriarchale verhoudingen in stand.
Marco Derks

We moeten in de kerk niet in de ban van de ring zijn, maar in de ban van het evangelie. We zijn inderdaad te veel in de ban van die vervloekte ring geraakt.
Ds. Tim Vreugdenhil

Weet wel, dat er in de laatste dagen zware tijden zullen komen: want de mensen zullen zelfzuchtig zijn, geldgierig, pochers, vermetel, kwaadsprekers, aan hun ouders ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig, liefdeloos, trouweloos, lasteraars, onmatig, onhandelbaar, afkerig van het goede, verraderlijk, roekeloos, opgeblazen, met meer liefde voor genot dan voor God, die met een schijn van godsvrucht de kracht daarvan verloochend hebben; houd ook dezen op een afstand.

2 Timotheüs 3:1-5

Het huwelijk is Gods beste manier om zichzelf te doen kennen.

Maarten Luther

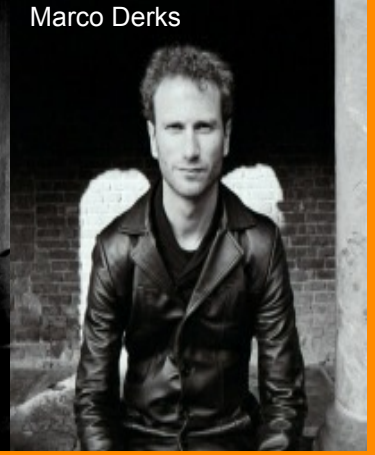
Gereformeerde Hogeschool Zwolle

Ds Tim Vreugdenhil

Marco Derks

sprekers symposium

Havo Wiima

Annemieke de Jonge

Kerk naar buiten

de missionaire ronde:
nu ook in uw regio

Kun je, als je spreekt over het christelijke huwelijk, het begrip 'afgod' hanteren om feitelijk andere dan in Gods Woord toegestane relaties te verdedigen?

Helaas kwam de hiervoor kort geschetste Bijbelse betekenis van het huwelijk (de relatie Christus-gemeente, terug te vinden in de christelijke huwelijksrelatie tussen man-vrouw, 'verkondiging' en beeld van de komende bruiloft van het Lam) op het symposium niet aan de orde. Ook binnen het onderzoek van het ND ontbrak elke verwijzing. Reacties op beiden misten eveneens een dergelijk verwijzen. Wordt hierin de geestelijke stand van zaken rond dit uiterst belangrijke onderwerp binnen de gemeente van Jezus Christus niet pijnlijk zichtbaar? De feitelijke armoede van de gemeente? Want kent zij nog haar roeping zoals besloten in de woorden van Paulus: *Want met een ijver Gods waak ik over u, want ik heb u verbonden aan één man, om u als reine maagd voor Christus te stellen* (2 Cor. 11:2). Beseft de voorganger of predikant (én kerken- en broederraad) nog zijn (hun) geestelijke verantwoordelijkheid in dezen?

Toont de schijnbaar, onder de druk van de wereld, toenemende verlegenheid met het huwelijk en de daarmee verwante ethische onderwerpen niet pijnlijk aan, hoe weinig zicht de gemiddelde christen in feite nog heeft op het doel van de schepping, het oorspronkelijke plan van God? Laat elk ter discussie stellen van het huwelijk en promoten van alternatieve samenlevingsvormen binnen christelijke kring niet ten diepste zien hoeveel het er de tegenstander van God aan gelegen is om God in zijn hart, zijn diepste wezen, te (blijven) raken? Hoe graag beschimpt de duivel op juist deze wijze het kruisoffer van Gods Zoon.

Kun je, als gemeente van Jezus Christus, als het gaat om de devaluatie van het Bijbelse doel van het huwelijk de maatschappelijke trend 'langzaam' volgen, of is een bekeren nodig?

Worden niet alle met het huwelijk verbonden ethische onderwerpen veelal alleen nog gedomineerd door pleidooien *tegen* Gods Woord in? Is spreken over het onderwerp huwelijk in termen als 'in de ban van de ring' en 'afgod' niet ten diepste een schofferen van de heerlijkheid van God? Baart het spreken over 'een niet voorkomen' van het huwelijk binnen Gods Woord (of variaties daarop) in zowel evangelische als orthodoxe kring geen zorg? Zonder meer toont het een onomstotelijke tendens van devaluatie aan van christelijke grondbeginselen in het algemeen en besef aan betekenis van de kruisdood van Gods Zoon in het bijzonder.

Om de verhouding tussen God de Schepper en de mens te herstellen, om de mens terug te brengen in de door de Drie-enig God oorspronkelijk bedoelde relatie met de Zoon, culminerend in de bruiloft van het Lam - delen in zijn rijk, gaf God zichzelf in zijn Zoon. Hij offerde zich op voor de mens die nota bene juist tot in een relatie van het huwelijk had laten zien hoe ver hij van God en diens plan verwijderd was geraakt.

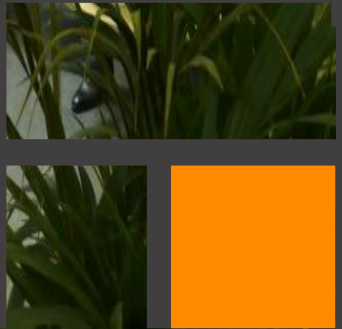
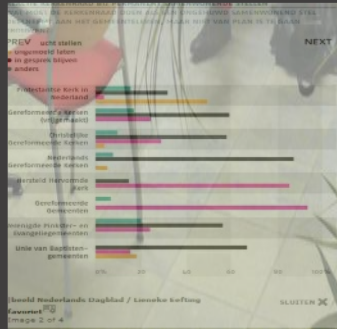
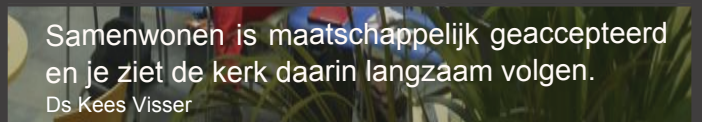
Zegt Gods Woord niet zelf: *Indien openbaring ontbreekt verwildert het volk* (Spr. 29:18)? Nog steeds is er openbaring nodig om het grote geheimenis te vatten. Paulus moest daarvoor van zijn paard gestort worden. Geldt dat niet ook menig theoloog? Het christelijk huwelijk blijkt verkondiging van Gods heil in optimale forma.

“De opvatting over het traditionele huwelijk is contextafhankelijk en kan een obstakel vormen in de relatie tussen de moderne mens en God.”

Marco Derks

Heeft Derks met de geciteerde uitspraak gedaan tijdens het gehouden symposium - dat 'een bijdrage' bedoelde te leveren 'aan de ontwikkeling van een goed inhoudelijk verhaal over het huwelijk, zonder de spanning tussen kerk en maatschappij uit het oog te verliezen' - zijn op de site van de Gereformeerde Hogeschool weergegeven intentie wellicht kernachtig willen samenvatten? Op de bedoelde site schreef hij namelijk (met betrekking tot het symposium en o.a. zaken die nauw samenhangen met het huwelijk zoals de hete ethische hangijzers als echtscheiding, homoseksualiteit etc.): *Ik zal laten zien dat bij zowel 'voorstanders' als 'tegenstanders' van genoemde praktijken een bepaalde opvatting over het huwelijk een belangrijke rol speelt. Daarnaast zal ik kanttekeningen plaatsen bij deze visie op het huwelijk.*

Al in eerder stadium heeft Derks 'kanttekeningen' in dezen geplaatst, o.a. samen met Thijs Tromp en Pieter Vos in een artikel in het 'multidisciplinair kwartaal tijdschrift Radix (Radix 36/1, 2010, p.2-21). De titel van dat artikel spreekt voor zich: *in de ban van de ring - over het huwelijk als dominant construct in seksgerelateerde kwesties*. Het artikel werd in een reactie van de kant van ds. H. Schaeffer op milde toon van de nodige kritische vragen voorzien in Radix 36/2/2010. Schaeffer verzet zich tegen het (ook door Derks tijdens het symposium (in relatie met 'hermeneutisch') gebruikte begrip 'construct' t.a.v. het huwelijk en benoemt het huwelijk als 'een door God gegeven levensvorm'.

Indien iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord bewaren en mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen - Johannes 14:23.

Vanuit het voorgaande zal duidelijk zijn dat de schoen uiteindelijk wringt in het verstaan en het omgaan met het Woord van God. Ook Derks cs, weten dat maar al te goed, Dit blijkt in algemene zin in de toonzetting van het symposium en in het bijzonder in o.a. het door Derks gebruiken van het begrip 'hermeneutisch'. De vraag is nu of de gemeente (van welke denominatie ook) nog voldoende geestelijk onderscheidingsvermogen bezit. Lang geleden verzuchtte de profeet al namens God dat Gods Volk ten gronde dreigde te gaan aan een gebrek aan kennis. Kennis van het Woord en gehoorzaamheid aan Gods Woord. Is dat in deze tijd niet even actueel? Heeft God nog het eerste en het laatste Woord? Of menen wij Hem te kunnen overrulen met onze menselijke opvattingen - ook al plaatsen we deze onder de noemer 'theologisch'?

Getuigt het niet van hoogmoed om de traditionele opvatting van het huwelijk te kwalificeren als een 'hermeneutische constructie' die moeilijk te baseren zou zijn op de Bijbel? Een andere zaak is het, dat binnen de christelijke gemeente een duidelijk zicht op de Bijbelse betekenis van het huwelijk - bijna volslagen - lijkt te ontbreken. Daarmee wordt een pijnlijk gemis aan kennis blootgelegd, een gemis dat uiteindelijk de vervulling van de woorden van de zojuist bedoelde profeet Hosea zal doen uitkomen: te gronde gaan. Dat is allerminst de bedoeling van God, maar wel het gevolg van eigen gekozen wegen. Is het niet zaaks dat, in plaats van de in meerdere toonaarden, ook tijdens het symposium, geuite drang om toe te geven aan de maatschappelijke druk, te komen tot een Bijbels herbezinnen? Een bekeren is dan wellicht noodzakelijk.

Missionaire gemeente?

Bekeren? Is dat niet een begrip dat richting 'de wereld' gebezigd moet worden? Dat zeker, maar ook binnen de gemeente van Jezus Christus blijkt dit soms nodig. Is het niet de Bruidegom, de verheerlijkte Christus zelf die in het laatste Bijbelboek de gemeente van Efeze daartoe oproept? Had niet juist deze gemeente haar eerste liefde verzaakt, dat is de feitelijke liefde als bruid voor de Bruidegom? Hoe zal een gemeente waar de dreiging reëel te noemen is dat de kandelaar wordt weggenomen, licht buiten haar muren kunnen verspreiden? Missionaire gemeente kunnen zijn? Het is namelijk juist ook in relatie met het *missionaire gemeente zijn* dat de zaak van het huwelijk, en alles wat daarmee ethisch samenhangt, tijdens het symposium aan de orde kwam. Hoe moet er vanuit de

missionaire gemeente gereageerd worden op degenen die vanuit de wereld komen en samenwoont, of te maken heeft met echtscheiding, of zich gelijkslachtig gericht voelt en wellicht al met iemand van hetzelfde geslacht samenleeft. Hoe kijk je dan aan tegen het huwelijk?

De vraag is, kan en mag er van missionaire gemeente gesproken worden als een gemeente, die zich als zodanig beschouwt, er voor pleit het Woord van God op punten als de onderhavige aan te passen aan de in de wereld gangbare opvattingen? Bovendien moet niet elke gemeente in principe een missionaire gemeente zijn?

Is duiding van missionaire gemeente niet gewenst?

Waarschijnlijk onnodig. Immers, moet op basis van Gods Woord niet worden vastgesteld, dat elke gemeente sowieso de opdracht heeft missionair te zijn, dat wil zeggen een getuigende opdracht heeft naar de niet gelovige wereld - dichtbij en veraf. Daarenboven dient elk kind van God in die zin niet een lichtend licht en een zoutend zout te zijn?

De vraag is dan ook legitiem: is het specifiek spreken in onderscheidende zin over 'missionaire gemeente' niet een loze modegril. En dan ook nog één van bedenkelijke aard als je leest: *Een missionaire gemeente kun je vergelijken met een rivier die haar zoete water in de zoute zee laat stromen. Het water van de rivier beïnvloedt tot op bepaalde hoogte het water van de zee. Maar de beïnvloeding is wederzijds. Bij vloed stroomt de zee namelijk ook een stuk van de rivier in. Natuurlijk bereikt het zoute water van de zee nooit de bron van het zoete rivierwater hoog in de bergen. Waar de rivier en de zee elkaar wel ontmoeten, vind je brak water; een vruchtbare biotoop van planten, vissen, vogels en nieuw leven* (zo Matthijs Vlaardingerbroek voor IDEA). Hoe nodig om ook nu weer te luisteren naar Gods Woord zelf: Welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis (2 Cor. 6:14)? Heet vriendschap met de wereld geen vijandschap tegen God (Jac. 4:4)? Roept Paulus niet op om niet gelijkvormig aan deze wereld te worden (Rom. 12:2)? En zegt hij niet dat je als kind van God geheel anders moet zijn (Ef. 4:20)?

Wanneer we dan zo graag het huwelijk en alles wat daaraan of daarmee verbonden is op juiste wijze willen benaderen en leven, moeten we dan niet juist aan de woorden van bijvoorbeeld Paulus aandacht schenken? Schreef hij niet aan missionaire gemeentes, gemeentes te midden van een geseculariseerde wereld, een God vijandige wereld? Vloeide daar de rivier en de zee samen? Nee! Daar werd het door de apostelen (en bij uitstek Paulus) ver-

kondigde geheimenis beseft en geleefd, terwijl Paulus getuigt dat hij de openbaring ontvangen tijdens een hemels gezicht niet ongehoorzaam is geweest (Hand. 26:19). Nooit paste hij of een van de andere apostelen het Woord aan, of legden zij het Woord uit conform de 'eisen van de tijd'. Het is een onbijbelse utopie te geloven dat op die manier een 'vruchtbare biotoop' ontstaat.

De wederkomst nadert. Nog even en de roep klinkt: gaat uit de Bruidegom tegemoet. Dan zal blijken wie naast olie in de lamp ook olie in de kruik heeft. Is de bruid klaar voor zijn komst?

Lied 116: 3 en 4 (uit: liedboek van de kerken)

In Kana was de gloed geweken,
het vuur bedolven onder as;
toen zei de vlam in ieders beker
wie er de ware wijnstok was;
laat het nu uit de kruiken stromen,
de vreugde ga van mond tot mond,
omdat Hij, in zijn uur gekomen,
de aarde aan zijn zijde vond!

Juicht voor de koning van de volken,
buigt voor zijn opperheerschappij,
zingt halleluja! Uit de wolken
komt ons zijn heerlijkheid nabij.
Bouwt dan ootmoedig aan de aarde,
legt vrede in elkanders hand:
Hij die de beste wijn bewaarde
roept ons ter bruiloft in zijn land!

Wie rein is worde reiner, wie vuil is worde vuiler (Openb. 22:11).

Graag wijst Bijbels perspectief op het boek:

Geopende ogen

'dit geheimenis is groot'

Uitgave Johannes MultiMedia

Klik op afbeelding voor informatie

Het boek is uitermate geschikt voor
bezinnings- en studiedagen
rond het thema van het huwelijk
en daarmee samenhangende ethische onderwerpen

Binnenkort verschijnt op de site van Bijbels perspectief
de eerste gratis te downloaden ebookstudie naar aanleiding van dit boek

Voor meer informatie zie

<http://www.bijbels-perspectief.nl>

Auteur artikel: drs. J.G. Hoekstra

Presentatie Bijbels perspectief

16-02-2013

name@company.com

www.Bijbels-perspectief.nl

